

Posebna razprava še teče in še utegne le čez teden dni priti do konca. Kar bode bolj imenitno v njej, to prinesemo še našim bralcem že na znanje, naj že bode potlej na tem, ali na drugem mestu.

Slovesnost v spomin 40letnega vladanja Njih Veličanstva cesarja Franca Jožefa I.

Beseda v predgovor.

„Hrast se omaje in hrib, —
zvestoba Slovincu ne gane“.
Koseski.

Slovenski narod kinčate prelepi lastnosti, udanost in zvestoba! Pastir in pastirica, hlapec in dekla udana in zvesta sta svojemu gospodarju. Slovenski uradnik udan je zvesto svojemu gospodu, oziroma svojej gosposki. Slovenski posestnik izpolnjuje udano in natanko povelja, naj si pridejo, od katerega koli urada. Slovenskemu vojaku je vrstica cesarske pesmi: „Vse za dom in za cesarja“ vodilna zvezda, katero zvesto in z veseljem zaslejuje. Vsacemu Slovincu, naj si bo stanú kakoršnega koli hoče, pa služi geslo: „Vse za vero, dom, cesarja in narod!“ Ni tedaj čudo, da še Slovenec živi a podložnik veseli blagostanja svojih naprejpostavljenih in da je sočuten, ako je njim osoda nemila. Oboje: svoje veselje, ako so srečni in svoje sočutje, ako so nesrečni, pa kaže očitno in iz dna srca.

Letošnje leto, 1. januarja, podala se nam je priložnost, da smo pokazali svojo udanost in zvestobo vidnemu poglavarju sv. katoliške cerkve, sv. Očetu papežu Leonu XIII., ko so služili svojo zlato sv. mešo. V teku tega leta podala nam pa se bo še priložnost, da bomo pokazali svojo udanost in zvestobo svojemu občenemu očetu, presvitemu cesarju Francu Jožefu I., ko bodo obhajali 40letnico svojega cesarjevanja. — Ta slovesnost bi se morala 2. den decembra letošnjega leta obhajati; kajti takrat preteklo bo ravno 40 let, odkar presvitli cesar Franc Jožef I. našo očetnjo vladajo. Pa v istem mrzlem času je vsak rad v hiši za pečjo. V istem času mi Slovenci ne bi mogli te slovesnosti tako obhajati, kakor smo navajeni; kajti, kakor so stari Slovani svojo bogove pod milim nebom, pod košato lipo častili, Gorotanci svoje vojevođe pod vedrim nebom ustanavljali, in sploh naši prednamci se le na prostem shajali, tako naj tudi mi pod milim nebom obhajamo slovesnost v spomin 40letnega vladanja Njih Veličanstva, našega cesarja, da bomo pri tej priložnosti mogli reči: čujte gore in bregovi, čujte nebesa, čuj svet! mi sinovi Slave in zvesti Avstrijanci smo!

Mi, pri sv. Bolfanku na Kogu, smo to slovesnost vže 15. den aprila obhajali. Kako se je ta slovesnost pri nas vršila, ti hočem,

dragi čitatelj, v na-topnih sestavkih naznaniti. Ne misli pa, da se hočem s tem ponášati! Nikakor ne; kajti mi storili smo toliko, kolikor je takim ubožcem, kakoršni smo mi, sploh mogoče.

Priprave za svečanost.

Težko je dandanes kaj početi in izvršiti, če cvenka ni. Tudi nam bi se bila taka godila, ako bi so ne bili ravnali po cesarjevem geslu: „Sè združenimi močmi“. Gospoda učitelja pripravljala sta otroke za nekaj posebnega; to smo vedeli, če tudi nista otrokom ničesar natančnega povedala, posebno prve dni ne. Učili pa so se peti cesarsko in druge pesmi; boljši učenci učili so se deklamovati; jeden učenec in jedna učenka morala sta se naučiti, kar so njima g. nadučitelj napisali. Popevali so tudi na prostem, kar sicer v tako zgodnem času ni bilo v navadi. Častiti gosp. župnik in g. nadučitelj sta ves božji dan tičala skupaj ter se posvetovala o tem in unem. Sicer pa moramo na tem mestu omeniti, da omenjenima gospodoma ne mine den, da bi ne bila skupaj, kar nam vrlo dobro dopada. Taki gospodje, katerim je izročeno v njihovo varstvo toliko duš in dušic, imajo mnogo skrbi, in njim tedaj ne pomanjkuje skupnih posvetovanj. Da bi pač v vsakej fari tako bilo!

V soboto, 14. den aprila, nesle so deklice nadučiteljeve gosp. nekšno zelenje: zimzelen, pa nekaj, da so spleli potrebne vence za okrašenje. Cerkovnik g. M. Rubin prinesel je iz Ljutomera strelnega prahu. Po peneze za istega segnoli so g. nadučitelj v žep. Proti večeru prišli so godci, le-ti morali so se tudi za prihodnji dan nekoliko pripraviti. Na cerkvišču, na desnej in levej strani cerkve, izkopal je viničar A. Stamul pod nadzorstvom g. L. Pavlina dve jami, določeni za dve drevesi. A o pripravah, katere so bile zgol v nadučiteljevih in župnikovih rokah, pa nismo poprej ničesar vedeli. — In tako je bilo vse pripravljeno za

Slovesnost,

katera se je vže predvečer, 14. dan aprila pričela. Zvečer, preden je zazvonilo „Zdravo Marijo“, zagodli so godci in pokali so možnarji, da se je iz našega prijetnega hriba na vse strani razlegalo. Takoj se je zbrala precej velika množica ljudstva okoli cerkve. Godbi in strelbi pridružilo se je še petje. Vse troje vršilo se je menjavno tako dolgo, doklor ni udaril zvon ter zbrane opomenil, da naj skupno pozdravijo „Nebeško kraljico“. H kratu je bilo vse na kolenih. Po vsakem odstavku „Angeljskega češčenja“ zapeli smo kitico stare, pa še vedno priljubljene pesmi „Angeljsko pozdravljenje“. Ko se je odpela zadnja kitica te pesmi, podali smo se k počitku. Tako je prav; tako bi moralo biti vselej in povsod, kajti, kakor

nam ni mogoče v temi nekakoršnjega dela opravljati, tako naj v noči tudi ničesar drugega ne počenjamo! (Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Bob in njegovo pridelovanje.

(Konec.)

Kdor premore toliko gnoja in če je sicer mogoče, bode dobro, če si navozi gnoja že jeseni na prihodnje bobovišče in se le-ta tudi podorje še jeseni. Kedar pride spomlad, pa se vseje potlej bob v zorano zemljo. Tako je mogoče, da se spravi bob že rano v spomladi v zemljo. To je dobro, kajti bobu je treba precej časa za to, da dozori in praviloma se tudi lepše razraste, kakor če pride pozno v zemljo.

Pri nas se bob okaplje in torej je zadošča, če je kaci 3—6 cm. prostora med steblici in na ha. vseje se ga 4 do 5 hl. Ako se seje na vrste, naj bode od ene vrste do druge kaci 30 cm. prostora. Kedar so steblica 6—8 cm. nad zemljo, tedaj je najlepši čas, da se bobovišče okoplje; enako se stori še potlej enkrat, toda drugo okapanje mora biti že gotovo, predno začne bob cvestiti.

Največje sovražnice so bobu črne listne uši. Prikažejo se najprej na vrhu steblice in od ondi se širijo doli po steblicah. One vzamejo zeli ves sok, skazé mošnjice in listje se zasakuje. Zoper te uši se svetuje posekati vrhe steblic. Zoper uši pa menda to ne izda veliko, vendar pa ima eno dobro, to namreč, da glave bobovih steblic ne rasto več ter ne cvetó še naprej brez potrebe. Tak cvet jemlje le spodnjim mošnjicam potrebni sok ter jih zavira v njih razvoji. Ako se poseka vrhovje, pa še bob prej dozori in je tedaj mogoče, da se vseje še pšenica v bobovišče.

Druga sovražnica je bobu grinta ali cuscuta europaea. Zoper njo ni druge pomoči, kakor da se bobovišče, kolikor ga je z grinto prepreženega, pokosi in če bi tudi vse bilo. Bolje, da se zelena slama polaga živini, kakor pa če ni nobenega haska. Kdor pa tega ne mara, njemu se izgodi celo lahko, da dobó celo svoje polje s to grinto okuženo, kajti ta plevel napravlja sila veliko semena in to se k malu raznese čez okolico.

Gledé na spravljjanje boba še naj pristavimo, da je bolje, če mu ne pustimo časa, da popolnem izzori, kajti tedaj dobi črne pike v zrna. Znamenje za to, kedaj se sme bob požeti, je, ako so že mošnjice črne postale. Bob še zori potlej v slami lahko do cela. Spravlja se bob, ako je kratko stebličje, s koso, ako pa je dolžje, s srpom. Pri prvem se pusti stebličje ležati nekaj dni, da se malo vsuši, pri drugem pa se

poveže v snopje ter pusti v stavah na njivi, dokler ni že precej suho.

Bob ni nikoli prav suh in če nam naj ne izpade, mora ostati še nekaj vlažen, ko ga spravimo pod streho. Snop tedaj ne sme biti predebel, lahko se torej zveže z rženo povezo. Če se zveže, prej rano, kakor pa pozno, ima še to dobro, da se polje lahko preorje že, ko še ostane bob na njivi, saj se lahko znosi na eden ogon vkup.

Vkišenje krompirja.

Krompir se ne drži dolgo v poletje ali vsaj ni več okusen za hrano ljudi, toda tudi za živino ga včasih preostaja toliko, da ga pride veliko v kvar. Kdor torej ima več krompirja, stori dobro, če ga spravi še o pravem času v denar, če tudi za manjši denar, ali tako pod nič pa ga vendar-le ni treba dati.

Na nekaterih krajih ga namreč vkišajo ter se ga ohrani tako veliko za svinje tje do novega in še dalje. Kako se godi to vkiševanje? Napravi se jama v zemljo in se po straneh in na tleh dobro vdela ali še bolje vzdida, da ne pride voda skozi. Na to pa se spere krompir, bodi že tudi gnjil ali drugače skvarjen, v tem to ne stori nič, potem pa se stolče in sedaj se vtolče še le prav na trdo v jamo. Kedar je jama polna, nameče se prsti na njo, najmanj za en meter na debelo. Tak krompir se drži dolgo, tem dalje, čem trje se je vtolkel v jamo, ter je še čez leta dni za rabo.

Sejmovi. Dne 4. maja v Gradci, pri sv. Trojici v slov. gor., pri sv. Juriji na j. ž., v Gornjem Gradu, v Stradnu, v Vidmu, v Svičini in v Slov. Bistrici. Dne 7. v Arveži, v Mariboru, v Cmureku, v Brežicah, v Rogateci in v Studenicah. Dne 8. v Polji in pri sv. Juriji v slov. gor.

Dopisi.

Iz Celja. (Interpelacija.) Drž. poslanec, g. M. Vošnjak je stavil v drž. zboru dne 24. aprila to-le vprašanje do ministra za uk in bogočastje: Javni listi so nedavno prinesli vest, da je c. kr. naučno ministerstvo naročilo c. kr. deželnemu šolskemu svétu v Gradci naj dela na to, da se opusté na c. kr. državni gimnaziji paralelni razredi; tako n. pr. je pisala „Laibacher Ztg.“ dne 5. minolega meseca: Slovenski listi so nedavno poročali, da se bo opustila nemška gimnazija v Celji iz premestnih ozirov. Ta vest je menda nastala, ker je gospod naučni minister naročil štajarskemu dež. šol. svétu, naj dela na to, da se opusté vsi paralelni razredi na imenovani gimnaziji. V merodajnih krogih ne mislijo popolnoma opustiti dobro obiskovane Celjske gimnazije ali pa odpraviti zgornje gimnazije. — Ker se pa tudi od-